



Posudek diplomové práce

Autor DP: Bc. Marie Holyanska
Název práce: Videotrénink interakcí a možnosti jeho využití v rodinách s dětmi se sluchovým postižením
Studijní program: Psychologie N7701
Vedoucí práce: PhDr. Eva Šírová, Ph.D.
Oponent: Mgr. Michaela Veselá

PŘÍNOS: Autorka předkládá velice kvalitně zpracovanou diplomovou práci, která se zabývá interakcí mezi neslyšícím dítětem a jeho matkou. Toto téma je velmi přínosné a v mnoha směrech novátorské. Jak autorka správně píše, deset procent neslyšících se rodí do slyšících rodin (dle Gallaudet Research Institute jsou to pouhá 4 procenta). Proto je potřeba především vybudovat pevný vztah mezi matkou a dítětem. V případě slyšících rodičů může dobrou komunikaci brzdit přítomný strach, zloba i beznaděj z toho, že se právě jim narodilo takové dítě. A proto je třeba rodičům v pochopení světa n(N)eslyšících pomoci. Videotrénink interakcí (VTI) se zdá být velmi dobrou cestou.

V TEORETICKÉ ČÁSTI se autorka zabývá vymezením pojmů týkajících se sluchového postižení a VTI a předkládá analýzu dostupné literatury vztahující se k tématu DP. Je třeba zdůraznit, že kapitoly jsou dobře vystavěny a obsahují všechny důležité aspekty psychologické práce s rodinami neslyšících. Možná bych více zdůraznila potřebu najít komunikační prostředek přístupný smyslu neslyšícího dítěte, protože to je základní předpoklad normálního psychického vývoje. Pokud se toto podaří, je neslyšící hendikepován již pouze v absenci mimovolního učení.

Na str. 36 bych uvítala vymezení vůči citaci Vymlátílové a sice že u neslyšících dětí nelze provádět psychoterapii kvůli komunikační bariéře. Doktorka Vymlátílová vůbec nepočítá s variantou, že by dítě ovládalo český znakový jazyk, který umožní provádět psychoterapii v jiném jazykovém kódu.

Děkuji za poslední odstavec na straně 13, kde se autorka vyznává z nově nabytých znalostí o Neslyšících a uvádí respekt k jejich postojům jako hlavní vodítko práce s touto skupinou klientů.

VÝZKUMNÁ ČÁST je koncipovaná z důvodu covidové epidemie jako případová studie. Je třeba zdůraznit že i přesto sbíráním a analýzou dat strávila autorka mnoho času. Oceňuji také navázanou spolupráci s Centrem pro dětský sluch Tamtam spočívající ve vzájemném poskytnutí informací, které pomáhají dokreslit vývoj neslyšícího chlapce. Spolupráce matky a syna s diplomantkou je podrobně zapsána a zakódována. Předložené materiály jsou přehledné a dobře se v nich orientuje.

Specifickým problémem neslyšících v těchto dnech je nošení roušky, která de facto znemožňuje komunikaci. I většina štítů, při orální komunikaci nevdí, znakování komplikuje.



Proto většina neslyšících preferuje kontakt bez roušky, který je ovšem podmíněn negativním PCR testem.

Pokud se do rodiny narodí dítě s postižením, přicházejí často rodiče zásahy odborníků o své rodičovské kompetence, VTI se jeví jako dobrá cesta, jak je jim zase vrátit.

V **DISKUSI** autorka porovnává svá zjištění s ostatními výzkumy, zamýšlí se nad etikou a přínosem pro diádu probandů. Velmi oceňuji také zamýšlení nad uplatněním metody VTI při práci s neslyšícími do praxe, neboť se zdá, že není pro její použití překážek a nástrojů pro práci s neslyšícími je pomálu. Zejména oceňuji nápad využít VTI pro trénování přepínání pozornosti, neboť to je zásadní dovednost, kterou se každý neslyšící musí naučit.

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE jsem neobjevila žádné závažnější chyby. Na straně 12 jen navrhuji u citace Hellen Kellerové uvádět, že je „hluchoslepá“ nikoli, že se jedná o osobu se zrakovým a sluchovým postižením.

Dále autorka v etice výzkumu (správně) uvádí, že v rámci zachování anonymity neposkytne přepisy rozhovorů, nicméně vzápětí jmenuje pracoviště matky, což vzhledem velikosti komunity neslyšících umožňuje celkem snadno osobu identifikovat.

Práce svým rozsahem splňuje normy a autorka prokázala schopnost pracovat s literaturou. Její práce také dokládá dobrou orientaci v popisované problematice.

Ráda bych se autorky zeptala na tyto otázky:

- **Jaké jsou hlavní odlišnosti ve „vztahování se k sobě“ při VTI mezi slyšícími klienty a sluchově postiženým dítětem a jeho matkou?**
- **V jakých konkrétních ohledech se zlepšila interakce mezi matkou a jejím synem?**
- **Máte nějakou fantazii proč dítě odmítá znakový jazyk?**
- **Je možné pomocí metody VTI změnit pohled některých odborníků na sluchově postižené?**

Předložená práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji hodnotím VÝBORNĚ a doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18. 05. 2021

Mgr. Michaela Veselá